

Plan för klimatneutralt byggande och anläggning

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar

- att godkänna förslag till plan för klimatneutralt byggande och anläggning
- att översända plan för klimatneutralt byggande och anläggning till kommunstyrelsen för beslut om remiss.

Sammanfattning

En plan för klimatneutralt byggande och anläggning har tagits fram i ett förvaltnings- och bolagsövergripande samarbete. Planen beskriver principer för att nå ett klimatneutralt byggande och anläggning samt gemensamma förutsättningar för kommunens byggande och anläggande förvaltningar och bolag. Framtagna åtgärder visar vilka insatser som behövs framöver samt ansvarsfördelning. Genomförandet av plan för klimatneutralt byggande och anläggning bidrar till att uppfylla kommunens hållbarhetspolicy och beslutade mål, men förväntas innebära behov av ekonomiska resurser.

Underlag för beslutet

- Stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse 2022-03-01
- Plan för klimatneutralt byggande och anläggning – Remissversion 2022-03-01
- Omvärldsanalys avseende bygg- och anläggningssektorn samt Nulägesanalys i Lunds kommun 2022-03-01

Ärendet

Bakgrund

Lunds kommun har högt ställda mål inom hållbarhet, som bland annat beskrivs i Policy för hållbar utveckling i Lunds kommun, Lunds kommuns program för ekologisk hållbar utveckling (LundaEko) och program för social hållbarhet. LundaEko innehåller mål om att

2022-03-01

Diarienummer

BN 2022/0085

kommunen ska bli en föregångare inom cirkulärt och klimatneutralt byggande, med sikte på att nå nettonollutsläpp till 2030.

Lunds kommun är delaktiga i projektet Klimatneutral stad 2030, i vilket kommunen åtar sig att arbeta för att bli klimatneutrala till 2030. Lunds kommun deltar också i Borgmästaravtalet med höga klimatambitioner.

Med utgångspunkt i detta och efter politiskt initiativ har ett arbete genomförts för att identifiera och beskriva hur kommunen inom sina ansvarsområden ska agera för att nå ett klimatneutralt byggande och anläggning i Lunds kommun. Samtidigt ska de tre dimensioner ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet påverkas positivt.

Nationella och lokala mål och initiativ

Sveriges riksdag har beslutat att Sverige ska nå nettonollutsläpp till år 2045. Bygg- och anläggningssektorn, med 170 aktörer, har tagit fram en nationell färdplan som visar hur branschen ska verka för att nå målet inom sin bransch.

Detta har följts av ett lokalt initiativ i Malmö, Lokal färdplan Malmö (LFM30). LFM30 samlar 190 aktörer som tillsammans arbetar för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö till 2030.

1 januari 2022 infördes Lag (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader, som anger att nya byggnader ska klimatdeklarerars.

Planen bidrar till att möta nationella mål och branschen i omställningen av bygg- och anläggningssektorn.

Föredragning

Bygg- och fastighetssektorn står för ungefär en femtedel av Sveriges totala inhemska utsläpp, och strax över en tredjedel av allt avfall som uppstår. Samtidigt finns en stark efterfrågan på bostäder och enligt Boverket behöver det tillkomma cirka 59 000 bostäder årligen i Sverige fram till 2029. Även Lund har ett högt bostadsbyggande och kommunen växer. Fler bostäder och invånare innebär ett ökat behov av olika offentliga och privata lokaler, miljöer och infrastruktur.

Att kombinera en hög nybyggnadstakt med de nationella och lokala klimatmålen är utmanande, och kräver att frågan hanteras genom hela planeringsprocessen, på olika nivåer och i olika tidsperspektiv.

Utöver att minska utsläppen i nybyggnationer behöver även befintlig bebyggelse, infrastruktur och miljöer uppmärksammas.

Det mest klimateffektiva är oftast att använda det som redan finns. Att minska behovet av att bygga nytt samt återanvända hela eller delar av byggnader och anläggningar har potential att spara såväl naturresurser som att undvika klimatpåverkande utsläpp.

2022-03-01

Diarienummer

BN 2022/0085

Synergieffekter med till exempel kulturmiljövården kan stärkas. Detta har uppmärksammats i de dialoger och diskussioner som förts under arbetets gång, samt återfinns i forskningen.

Kommunen har enbart direkt rådighet över den kommunala verksamheten. Plan- och bygglagen innebär begränsningar i hur kommunen kan styra det som byggs, rivs och anläggs av andra aktörer. Kommunen har därmed en viktig roll som föregångare, rådgivare och möjliggörare för att driva förändring tillsammans med de aktörer som verkar i och med Lunds kommun.

Planen är framtagen i enlighet med program för styrning.

Planens innehåll

Planen beskriver principer för att nå ett klimatneutralt byggande och anläggning samt ger gemensamma förutsättningar för kommunens byggande och anläggande förvaltningar och bolag. Planen omfattar byggnader, anläggningar och offentliga miljöer.

Den gemensamma utgångspunkten för att minska klimatpåverkande utsläpp, utifrån ett livscykelperspektiv, är att i följande steg:

1. Förlänga byggnaders och anläggningars livslängd. Utred vad som är möjligt att bevara och utveckla till samtida behov.
2. Återbruka och återanvända material och byggnads-/anläggningsdelar.
3. Använda material och metoder med låg klimatpåverkan.
4. I sista hand använda material som trots hög klimatpåverkan behövs, men nyttja dessa endast i den utsträckning som krävs.

Åtgärder inom områdena *Planering och stödprocesser, Byggnation och anläggning, Cirkularitet och återbruk* samt *Samverkan och dialog* bidrar till att genomföra dessa principer och angreppssätt.

Gemensam metodik beskriver hur projekt ska beräknas, både byggnader och anläggningar berörs. Lunds kommun har valt att använda till stor del samma metodik och angreppssätt som LFM30, för att möta den lokala och regionala branschen. Vissa korrigeringar har gjorts för att passa verksamheterna. Beräkningsmetodik med tillhörande beskrivningar finns i en bilaga, som vid behov uppdateras. Dialog har förts med LFM30 under framtagandet av planen.

Genomförande

Årlig uppföljning sker i samband med hållbarhetsredovisningen. Indikatorer och kvantitativa uppföljningar kompletteras i takt med att erfarenhet, rutiner och metoder utvecklas. Planen revideras i samband med aktualisering av LundaEko 2026.

2022-03-01

Diarienummer

BN 2022/0085

Detta är Lunds kommuns första plan inom klimatneutralt och cirkulärt byggande. Det innebär att kunskap, underlag och rutiner behöver byggas upp inom organisationen. De kommunala verksamheterna som berörs av planen har olika förutsättningar och genomförandet behöver anpassas till detta.

För att möjliggöra planens övergripande ambitioner och genomförande kommer samordning och stöd krävas fortsättningsvis.

Ekonomiska aspekter

Klimatneutralt och cirkulärt byggande och anläggning innebär att arbetssätt, materialval, metoder och processer kan behöva ändras. Erfarenheter kring hur detta nya område påverkar projektrelaterade kostnader är begränsad. En forskningsöversikt visar att kostnader i projekt kan både minska och öka, men att förändringar bör ligga inom 10 procents marginal. Materialkostnader kan fluktuera över tid och påverka kostnader. Vidare visar erfarenheter att det är mest kostnads- och klimateffektivt att arbeta med frågan tidigt i projekt.

Utöver direkta projektrelaterade kostnader kan planens genomförande initialt förväntas innebära en tid- och kostnadsökning hos samtliga berörda förvaltningar och bolag då kunskap och metoder behöver utvecklas och nya lösningar utvärderas.

Kostnader för att göra klimatberäkningar kommer uppstå. För nybyggnationer av byggnader är detta ett lagkrav, men planen förespråkar en mer omfattande beräkning som bedöms innebära cirka 5 procent merkostnad. För anläggningar, renoveringar och ombyggnationer är detta en tillkommande kostnad.

Beredning

Framtagande av plan för klimatneutralt byggande och anläggning har skett i ett förvaltnings – och bolagsövergripande samarbete. Stadsbyggnadskontoret har projektlett arbetet och en projektgrupp med representanter från serviceförvaltningen, tekniska förvaltningen, kommunkontoret och LKF har varit delaktiga.

Representanter från flera kommunala bolag, forskare och branschen har deltagit i workshops, som utgör ett viktigt underlag för planens innehåll.

Barnets bästa

Att minska klimatpåverkande utsläpp är i grunden en förutsättning för att inte äventyra kommande generationers möjligheter att leva ett gott liv. Byggnader och miljöer där barn vistas i behöver även fortsättningsvis utformas på ett tryggt och säkert sätt samtidigt som klimatbelastningen minskar.

2022-03-01

Diarienummer

BN 2022/0085

Ekonomiska konsekvenser

Plan för klimatneutralt byggande och anläggningar kan förväntas få ekonomiska konsekvenser, men innebär samtidigt en möjlighet att bidra till att uppnå kommunens hållbarhetspolicy samt beslutade ekologiska och sociala mål.

Huruvida projekt över lag kan förväntas bli dyrare till följd av högre klimatambitioner är i dagsläget oklart. Däremot kan en högre kostnad förväntas initialt, som avtar över tid. För att möjliggöra att projekt med hög klimatambition kan genomföras behöver detta tydliggöras i resurstilldelningen. Även stöd och rådgivning kan kräva resurser.

För att genomföra planens ambitioner behöver resurser tillsättas för stöd och samordning internt och mot aktörer som är aktiva i Lunds kommun. Uppföljningar årligen och över längre tid kommer behövas.

Cecilia Hansson
Översiktsplanechef

Susanna Bruzell
Hållbarhetsstrateg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen